

Саха өрөспүүбүлүкэтин Ньурба оройуонун
муниципальной бүддьүөтүнэй оскуола иннинээҕи үөрэхтээһин тэрилтэтэ
оҕону сайыннарар киин «Сардаана» 2№ оҕо уһуяана

Улахан бөлөххө ментальной арифметика
куруһуогун аһаҕас дьарыга
«Икки бэлиэлээх чыыһылалары эбии уонна көбүрэтии»

Эбии үөрэхтээһин педагога:
Герасимова Екатерина Прокопьевна

Ньурба к. 2024с.

Сыала: икки бэлиэлээх чыыһылалары абауска эбэргэ, көбүрэтэргэ салгыы үөрэтии уонна чингэтии.

Соруга: оҕо толкуйдуур дьобурун, өйгө онорон айан көрүүтүн, долоҕойун, болҕомтотун сайыннарыы. Ахсаанна кэрэхсэбили ингэри.

Методическай ньымалар:

- Оонньуу көрүнүнэн.
- Тылынан быһаары.
- Көбүлээһин.

Дьарык хаамыта:

1. Үтүө күнүнэн оҕолор. Бүгүн биһиги ментальной арифметика куруһуогугар дьарыктаммышытын, үөрэппиппитин, суоттуурбутун төрөппүттэргэ көрдөрүүхпүт.
2. 1-20 дылы, 20-1 таннары аахтыбыт.
Эрчиллии: уна илиибитин, ханас атаһытын көтөхтүбүт түһэрдибит; ханас илиибитин, уна атаһытын, ханас илиибитин көтөбөбүт, түһэрэбит.
Илиилэрбит тарбахтарын ахсаана хас буоларый? ($5 + 5$, холбоон 10нар), атаһарбыт тарбахтара холбоон хастарый? ($5 + 5$, холбоон 10нар).
Аахтыбыт эрэ $5 + 5 + 5 + 5 = 20$
3. Хараһытын бары симнибит, уһуйаанна кэлэн иһэн тугу көрбүккүтүн этин эрэ. (Автобус, дьиз, массыына, чыычаах ...)
4. Разминка: предметнай сыыппараларбытын хатылыаххайын эрэ. 1- мас (дерево), 2- куба (лебедь), 3- эриэн үөн (змея), 4- олоппос (стул), 5- сулус (звезда), 6 күлүүс (замок), 7- хотуур (коса), 8- ачыкы (очки), 9- шаарик (шарик), 10- глобус (глобус).
5. 5 уонна 10 чыыһыла састаабын хатылыахпыт.

5	
1	4
2	3
3	2
4	1

10	
1	9
2	8
3	7
4	6
5	5

Бу этээстээх дьиэлэр тураллар. Этээс аайы иккилии квартиралаах, ол квартираларга ыаллар олороллор. Сарайга хаһаайын олорор. Хас этээс аайы олорор ыаллар ахсааннара, сарайга олорор хаһаайын саба буолар. Бастакы столбикка бэрээдэгинэн аахпыппыт саба (1,2,3,4.), иккис столбикка төттөрү аахпыппыт курдук (4,3,2,1). Бастакы этээскэ $4+1=5$, иккискэ $3+2=5\dots$, иккис дьиэбэ бастакы этээскэ $5+5=10$, иккис этээскэ $4+6=10\dots$

6. Абауска суоттааһын

7. Оонньоу «Тыыннаах чыһылалар» (Флеш картан талаллар, улаатан иһэр бэрээдэгинэн тураллар).

8. Түмүк